

Tandem

Koordinální centrum
česko-německých
výměn mládeže

Koordinierungszentrum
Deutsch-Tschechischer
Jugendaustausch

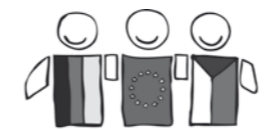
6. Česko-německé setkání mládeže
6. Deutsch-tschechisches Jugendtreffen

generation.
EUrope 2009

generation.EUrope 2009

Dokumentace 6. česko-německého
setkání mládeže „generation.EUrope 2009“

17.-19. dubna 2009, Čelákovice

6. Česko-německé setkání mládeže
6. Deutsch-tschechisches Jugendtreffen
**generation.
EUrope 2009**

Tandem

Koordinální centrum česko-německých výměn mládeže Tandem v Plzni a Řezně podporuje přeshraniční spolupráci od roku 1997 s cílem rozšířit výměny dětí a mládeže mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Všem zájemcům je k dispozici radou i činem.

www.tandem-info.net

Impressum

Autoři a autorky	Jana Bělohávková Kathrin Freierová Sara Frommová Birgit Giemzaová Michael Gottwald Julia Joswigová	Angelika Laumerová Jiří Majer Monika Neugebauerová Lucie Piksová Veronika Poloková Felix Schreck
Fotografie	Jan Bičovský	
Překlad	Jana Váňová	
Redakce	Juliane Niklasová, Anne Dierenfeldtová	
Osoba zodpovědná za obsah	Thomas Rudner Koordinierungszentrum Deutsch-Tschechischer Jugendaustausch Tandem Maximilianstraße 7 93047 Regensburg Fon: +49 (0)941.585 57-0 tandem@tandem-org.de, www.tandem-info.net	

Předmluva

Dokumentace, kterou právě držíte v ruce, referuje o úspěšném průběhu a nejdůležitějších výsledcích 6. česko-německého setkání mládeže generation.EUrope 2009, které se konalo od 17. do 19. dubna 2009 v Čelákovících. V lednu 2008 ho iniciovala společná česko-německá Rada pro spolupráci a výměny mládeže, nejvyšší bilaterální grémium politiky vůči mládeži fungující mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Podnět pro volbu tématu a termín konání dalo české předsednictví Radě EU v prvním pololetí roku 2009. První společné přípravné setkání různých partnerů proběhlo na konci ledna 2009.

Obecně se dá konstatovat, že obavy z malého zájmu mládeže o Evropu, Evropskou unii a související témata se nepotvrdily. Mnozí mladí lidé využívají nabízené programy a účastní se mezinárodních setkání. Rostoucí integraci Evropy vnímají jako šanci, která se jejich generaci nabízí.

Při přípravě a realizaci 6. česko-německého setkání mládeže byla dodržována důležitá zásada, že Tandem zajistí pouze organizační rámec a samotnou akci připraví mladí pro mladé. I tato brožura byla vytvořena v souladu se zmíněným principem, a proto pocházejí veškeré texty

Jan Lontschar, ředitel Tandemu Plzeň, zdraví účastníky

Thomas Rudner, ředitel Tandemu Řezno, při zahájení 6. česko-německého setkání mládeže

Do přípravy a realizace setkání mládeže se kromě Koordináčního centra česko-německých výměn mládeže TANDEM a České rady dětí a mládeže (ČRDM) zapojily také politické mládežnické organizace a různá sdružení mládeže z Česka i Německa.

Mezi nejdůležitější výstupy setkání mládeže patří Čelákovické prohlášení přijaté všemi zúčastněnými na závěr setkání a například i založení skupiny na Facebooku pod názvem generation.EUrope 2009 již v průběhu setkání. Čelákovické prohlášení bylo zasláno příslušným politikům a institucím a setkalo se s velkou odezvou. V této brožuře citujeme některé reakce političek a politiků. Důležitým výstupem ze setkání je přiložená i tato dokumentace.

k setkání od mladých lidí. Na straně jedné brožura informuje o celé řadě aktivit i rozličných dojmech a na straně druhé reflektuje zkušenosti, názory, ale také obavy a naděje mládeže spojené s Evropou.

Přejeme Vám příjemnou zábavu při četbě a doufáme, že se nám bude i nadále dařit přicházet s důležitými impulzy, a přispívat tak k vytvoření skutečné generation.EUrope. ■

Jan Lontschar

Thomas Rudner

Eva Bartoňová, 1. náměstkyně ministra školství, mládeže a tělovýchovy, patronka 6. česko-německého setkání mládeže

Setkání mládeže zorganizoval Tandem ve spolupráci s Českou radou dětí a mládeže. Konalo se pod záštitou Evy Bartoňové, 1. náměstkyně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, a Helmuta Elfenkämpera, velvyslance Spolkové republiky Německo v České republice. ■

Inhalt

1. Příspěvek Bernda Felgendrehera, vedoucí sociálního referátu Velvyslanectví SRN v Praze	9
2. Evropa – naše společná minulost, současnost i budoucnost Zahájení setkání mládeže generation.EUrope	12
3. Evropská témata na česko-německém setkání mládeže	13
4. Trh možností – informační večer	15
5. Být Evropanem pro mě znamená brát evropské normy za své	16
6. Zprávy z workshopů – Blok I	17
6.1 Kontinent pro všechny – Simulační hra aneb mladí Evropané zkoušejí, jak to chodí v Evropském parlamentu	17
6.2 Vytvořené dějiny	17
6.3 Energie a trvale udržitelné zdroje – aneb světová politika na 220 voltů	19
6.4 Česko-německá spolupráce a koncepce práce s mládeží	20
7. Zprávy z workshopů – Blok II	21
7.1 O cestování a seskoku padákem v Chorvatsku	21
7.2 Pevnost Evropa	21
7.3 Budoucnost Evropské unie: Výzvy k ratifikaci Lisabonské smlouvy	22
7.4 Předvolební kampaň v pohraničí v Česku a Německu	23
8. Zprávy z workshopů – Blok III	24
8.1 Migrace – Imigrace do Evropy: společná otázka nebo věc jednotlivých zemí? Srovnání situace v Česku a Německu	24
8.2 EU a Turecko	24
8.3 Ahoj.info – webová stránka jde do světa	25
8.4 „Nahlížíte na Lisabonskou smlouvu kriticky?“ – „Kriticky pozitivně!“	25
9. Evropa je to, co z ní uděláte! – panelová diskuze	27
10. „My všichni jsme generace mladých, kteří žijí v Evropě“ – závěr setkání mládeže generation.EUrope	28
11. Čelákovické prohlášení	29
12. Reakce na Čelákovické prohlášení	31

Program 6. česko-německého setkání mládeže – generation.EUrope 2009

Pátek 17.4.2009

- 17:00 hodin ____ Příjezd účastníků
- 18:00 hodin ____ Zahájení – uvítací řeč 1. náměstkyně ministra školství Evy Bartoňové, příspěvky německého europoslance Martina Kastlera a české europoslankyně Zuzany Roithové
- 19:00 hodin ____ Večeře
- 20:00 hodin ____ Seznámení
- 20:30 hodin ____ Trh příležitostí

Sobota 18.4.2009

- 7:30 hodin ____ Snídaně
- 8:30 hodin ____ Přihlašování na workshopy
- 9:00 hodin ____ Jazyková animace
- 10:30 hodin ____ Workshopy – Session 1
- 12:30 hodin ____ Oběd
- 14:00 hodin ____ Workshopy – Session 2
- 16:30 hodin ____ Workshopy – Session 3
- 20:00 hodin ____ Přijetí na Goethe Institutu

Neděle 19.4.2009

- 7:30 hodin ____ Snídaně
- 9:00 hodin ____ Představení výsledků workshopů a filmu Čelákovice 2009
- 10:30 hodin ____ Panelová diskuze – Stefan Rappenglück (Centrum politického výzkumu, CAP), Anna Stvrtecky (SPD, kandidátka do Evropského parlamentu), Libor Rouček (europoslanec za ČSSD), Neele Wulff (JEF), David Neuwirth (JEF)
- 12:00 hodin ____ Čelákovické prohlášení
- 12:30 hodin ____ Oběd
- 13:30 hodin ____ Odjezd účastníků

1. Příspěvek Bernda Felgendrehera, vedoucí sociálního referátu Velvyslanectví SRN v Praze

Děkuji za přátelské přijetí a příležitost mluvit k Vám i s Vámi.

Nejprve bych rád vyřídil srdečné pozdravy a zároveň lítost pana velvyslance Helmuta Elfenkämpera. Věřte mi, prosím, že to není žádné rutinní pouze naoko přátelské klišé. Dnes by tu s Vámi, nebo lépe řečeno s námi všemi, opravdu rád byl, má však v Budapešti jiné, také evropské, již před dlouhou dobou dojednané povinnosti.

Bilaterální projekty znamenají vždy také setkání lidí. Iniciují diskuze, podporují vzájemné porozumění pro druhou stranu, a tak dosazují další a další kamínky do rostoucí mozaiky dobrého partnerského sousedství. To jsou zajímavé aspekty naší práce na velvyslanectví, a to platí také, nebo právě zejména, když, jako o tomto víkendu, onu bilaterálnost vytvářejí mladí lidé.

Jan Lontschar a Thomas Rudner z Tandemu mi pro můj příspěvek zadali jasné a zároveň neskutečně komplexní motto: Češi, Němci, Evropa. Jinými slovy, co znamená 60 let míru a integrace v Evropě pro naše vzájemné vztahy a co pro ně znamená uplynulých pět let společného členství v EU?

Vystačilo by to na dva až tři politologické či historické celosemestrální kurzy. S ohledem

na omezený čas se mohu nanejvýš pokusit formulovat několik hlavních aspektů, o nichž pak spolu můžeme diskutovat.

Na začátek mi dovoluji jednu spíše osobní poznámku. V Evropě není mnoho míst, která by byla tak štědře obdařena tolika velkými jmény a událostmi evropských kulturních a duchovních dějin, jako Praha.

Dovoluji, abych to ilustroval na příkladu Karlovy univerzity. Založena byla císařem Svaté říše římské německého národa pocházejícím z rodu Lucemburků v hlavním městě Čech. Už s tímto samotným konstatováním skutečnosti se poji neuvěřitelně mnoho evropského!

A pro mě, který přišel na svět v roce 1944 a jehož život vždy provázelo kategorické *Už nikdy válku, už nikdy totalitu, už nikdy pronásledování*, nebyla evropská integrace jednou možností z mnoha, nýbrž naprosto nezbytnou nutností. Ani v profesi diplomata by člověk při vši požadované profesionalitě (a vlastně také neutralitě) neměl zcela opomíjet emoce a osobní angažovanost, a tak jsem vnímal jako výslovné privilegium, že jsem na tomto místě v Evropě směl oněch pět let pracovat.

A pak z Berlína do Prahy je to po silnici 350 kilometrů a vlakem čtyři a půl hodiny. Od přistoupení k Schengenu bez jediné hraniční kontroly. Kdo po této trase cestuje s otevřenými očima, všimne si, v jak úzkém a přátelském spojení dnes Německo a Česko jsou. Někdy si už ani nedokážeme představit, že tomu kdy bylo jinak. Jedna věc přesto platí. Jen tehdy, když se budeme společně znovu a znovu ohlížet za minulostí, si budeme s to uvědomit, čeho se nám vlastně podařilo dosáhnout. Naše společné dějiny jsou dlouhé a plné rozmanitých peripetií a přirozeně jsou v nich bohužel i temné fáze.

V našich českých sousedech zanechaly zkušenosti jako Mnichov 1938 nebo národní katastrofa v podobě vstupu Wehrmachtu 15. března 1939 hluboké trauma, které přetrvává i po dvaceti letech národní nezávislosti. Pro mnohé

Bernd Felgendreher během svého proslovu v Goethe-Institutu v Praze

Němce jsou události po konci války, v češtině označované slovem *odsun*, faktickým vyhnáním více než dvou milionů lidí z německého jazykového a kulturního prostředí.

Politické sjednocení Evropy bylo odpovědí na hrůzné zkušenosti 20. století, místo války a ničení nastoupila mírová spolupráce ve svobodné, sjednocené Evropě. Je nám přirozeně jasné, že lidé v bývalé ČSSR museli dlouho čekat a bojovat za to, aby na této konkrétní utopii mohli participovat.

Dnes jsme partnery v EU a NATO a o to více se hodí pojem *konfliktní* společenství, který začal používat Jan Křen, člen česko-německé komise historiků. Velmi přesně popisuje dlouhé, plodné a zároveň bolestné soužití Čechů a Němců. Zajisté jsme si vědomi toho, že toto konfliktní společenství s sebou přinášíme i do sjednocené Evropy v době, kdy jsme temné kapitoly dějin nechali za sebou.

Mimochodem Křenovo *konfliktní společenství* bych rád použil i v jiné souvislosti. Nehodí se pouze v kontextu česko-německých vztahů, velmi výstižné by bylo i označení evropské kontinentální konfliktní společenství.

Jak konkrétně jsme posunuli kupředu? Jak jsme ve vztazích mezi Čechy a Němci v Evropě skutečně pokročili?

Vybavuje se nám fráze nesčetněkrát opakovaná představiteli napříč politickým spektrem, totiž že vztahy mezi Německem a Českem jsou dnes na tak dobré úrovni jako nikdy předtím. S frázemi to bývá tu a tam problematické, ale pod tuhle se už i kvůli vlastním zkušenostem podepíšu velmi rád.

Práce na velvyslanectví je velmi komplexní. Velvyslanectví se však nedozví o všem, co se děje, je však stabilním článkem v síti vztahů, na jejímž vytváření se podílí mnoho jednotlivců. A my nejrozmanitějšími cestami zaznamenáváme ve vztazích mezi Čechy a Němci pozitivní dynamiku, ať už to jsou ekonomické nebo kulturní interdependence nebo prostě a jednoduše kontakty mezi městy, obcemi a lidmi, kteří v nich žijí, mezi nejrůznějšími společenskými organizacemi. A Tandem je mimochodem skvělým příkladem tendencí, které popisují, i když přiznávám, příkladem opravdu mimořádně zdařilým. Ale zpátky k Němcům a Čechům v Evropě: „Do naší

doby se přihnala bouře,“ parafrázoval nedávno německý ministr zahraničí Steinmeier básníka Ludwiga Uhlanda, který těmito slovy popisoval revoluční hnutí poloviny 19. století brojící proti starým pořádkům v Berlíně stejně jako v Praze nebo Paříži.

A bouřlivé jsou také poslední měsíce, které prožíváme v našich zemích i na celém světě: Všichni známe ukazatele popisující převratné změny možná historického, ale každopádně globálního významu jako finanční a hospodářská krize, změna klimatu, ztenčující se zásoby přírodních zdrojů, migrace, terorismus ...

Zaznamenáváme, že leckteré zdánlivě věčně platné jistoty zažívají patrně svůj konec. Jedna jistota nám ovšem zůstala zachována: Žádná země není s to vyřešit velké úkoly budoucnosti sama a ty se už vůbec nevyřeší samy od sebe.

A na samospásné síly trhu, dovolte mi tuto poznámku, bychom se nejspozději po posledních zkušenostech raději (už) neměli spoléhat.

Krizový vývoj ostatně považují za zatěžkávací zkoušku a zároveň šanci, která se Evropě nabízí. Zajisté ne každá nová myšlenka, směrnice nebo iniciativa bruselské komise je předurčena k tomu, aby srdce lidí v Plzni, Postupimi nebo Paříži plesala.

Ale jednou věcí jsem si jist: Jenom Evropa, která bude ve světě vystupovat jedním hlasem a se společným přesvědčením, si může v těchto turbulentních dobách nárokovat, aby byla brána jako seriózní aktér.

Nikdo není tak naivní, aby se domníval, že založení Evropských společenství znamená zrušení tradic, národních pohledů a zájmů.

Náš civilizační pokrok přece spočívá v tom, že rozdíly jsou řešeny mírově a že jednota musí panovat na konci procesu a ne na jeho začátku.

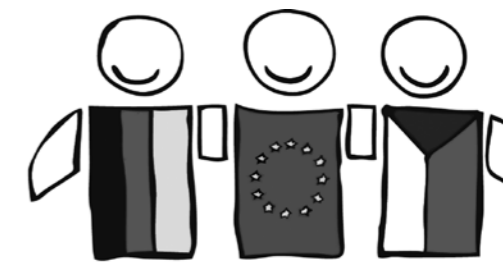
Národní zlomyslnosti jdou člověku přirozeně na nervy stejně jako rozhořčení zinscenované za účelem vnitropolitické instrumentalizace. V mnoha zemích evropské sedmadvacítky se při popisu stavu a budoucnosti společných evropských otázek setkáváme se skepsí, obavami, strachem.

S ohledem na původní náplň mé práce tady v Praze a také v Bratislavě si někdy kladu otázku, zda pro lidi v integrované Evropě je sociální dimenze stále ještě rozpoznatelná?

Nezanášíme až příliš často diskuze o Evropě pojmy jako soutěž a deregulace, otevřené trhy a liberalizace? Jak to však vypadá se sociálními pravidly, se sociální zodpovědností, s jasnými lidskými měřítky?

Samozřejmě, že nic v Evropě není dokonalé, ale je třeba říct, že žijeme ve světovém regionu s nejmenšími sociálními deformacemi.

A proto bych nakonec rád citoval jednoho moudrého Neevropana. Je jím Jeremy Rifkin, americký politický poradce manželů Clintonových, který se před nějakou dobou s očividným údivem tázal: „Proč nevidíte, že Evropa je pro mnohé lidi na světě místem naděje a víry v lepší světový řád?“ K této přímluvě za evropskou angažovanost na adresu vás, zástupců mladé generace, už vlastně není co dodat. ■

6. Česko-německé setkání mládeže
6. Deutsch-tschechisches Jugendtreffen

generation.
EUrope 2009

2. Evropa – naše společná minulost, současnost i budoucnost Zahájení setkání mládeže generation.EUrope 2009

Má rodinu s migrační historií: Martin Kastler, europoslanec, zdraví mládež česky a německy

Michael Gottwald

Evropu člověk nepocítí jenom v Bruselu nebo Štrasburku, Evropská unie propaguje sebe samu také ve 27 členských zemích a 23 úředních jazycích. Není tedy divu, že 6. česko-německé setkání mládeže začalo právě v Evropském domě v Praze. Na začátku víkendu pozval Jan Pátek, tiskový atašé Evropského parlamentu v Praze, na menší tiskovou konferenci zástupce médií. Po úvodních slovech Jana Pátka a organizátorů Thomase Rudnera a Jana Lontschara z Tandemu Řezno a Plzeň informovali Neele Wulfová, Kateřina Jetelinová a Jürgen Gradl z pozice mluvčích nadcházejícího setkání mládeže o osobních zkušenostech s Evropou a o tom, proč pro jsou pro ně výměny mládeže mezi Českem a Německem tak důležité.

Studentka historie Neele z Freiburgu im Breisgau aktivně působí v Mladých evropských federalistech, sdružení mládeže, které se zasazuje za lepší obraz Evropy mezi dospívající mládeží. Jürgen studuje v Řeznu a prostřednictvím univerzity a Tandemu se vydává často na cesty i po sousední zemi. Kateřina studuje na Masarykově univerzitě v Brně, kde také působí ve sdružení zabývajícím se politickým vzděláváním a evropskými otázkami. Ve studiu chce pokračovat v Kostnici.

Setkání bylo zahájeno večer po příjezdu všech účastníků do konferenčního centra v Čelákovicích. Při této příležitosti vyjádřili všichni přítomní politikové a političky naději, že se nastupující mladé generaci podaří Evropu ještě více stmelit. Záštitu nad 6. česko-německým setkáním mládeže převzala česká 1. náměstkyně ministra školství, mládeže a tělovýchovy Eva Bartoňová spolu s německým velvyslancem v Praze Helmutem Elfenkämperem. Eva Bartoňová pochválila tuto akci a označila ji za zdařilou platformu pro setkání a výměny mládeže.

Nejlepší příklad integrace Evropy dodal bavorský europoslanec Martin Kastler, který se během studia v Praze seznámil se svou českou ženou a tudíž má nyní rodinu s takřka „migračními kořeny“, jak ji s úsměvem sám označil. Jeho česká kolegyně Zuzana Roithová poznamenala, že evropské země své zájmy v globalizovaném světě mohou prosazovat pouze společnými silami. Zuzana Roithová však zároveň otevřeně přiznala, že i evropští politikové si často vjedou do vlasů. Česká konzervativní ODS opustí Evropskou stranu lidovou, aby v příštím legislativním období spolupracovala s britskými Toryi. ■

Zuzana Roithová, česká poslankyně Evropského parlamentu, byla jedním z čestných hostů 6. česko-německého setkání mládeže

3. Evropská témata na česko-německém setkání mládeže

Jiří Majer

Tento článek vyšel původně v časopise Archa vydávaném ČRD, otištěn s laskavým svolením.

„Jednoho dubnového rána roku 2009 se v českém městě Čelákovice děly podivuhodné věci. Ve velkém sále spolu seděli čeští účastníci (zhruba polovina lidí v sále povstane a zase se posadí), němečtí účastníci (opakuje se stejná situace, až na to, že vstane drtivá většina těch, kteří předtím zůstali sedět), organizátoři celé akce (pro změnu se zvedne nenápadná hrstka lidí), kandidátka do Evropského parlamentu (docela vzadu v sále se vztyčí ženská postava) a vážení hosté (několik přítomných fotografií většinou stejně stojí, a tak aspoň zamávají k pódiu). Všichni se těšili na plodné diskuse (ozve se mnohohlasé brebentění). A jaké že to měly být diskuse? (Znovu zazní nesrozumitelná změť hlasů.) Jelikož v té době měla Česká republika na starosti předsednictví Evropské unie (osazenstvo sálu se chytí za ruce, čímž vytvoří lidský řetěz), tak se všechny ty diskuse (kdo má ústa, opět mluví) věnovaly evropským tématům ...“

Jsme v sále konferenčního centra v Čelákovicích u Prahy. Je sobota 18. dubna dopoledne a lektorka jazykové animace právě procvičuje klíčová slova, která se účastníkům a účastnicím 6. česko-německého setkání mládeže „generation.EUrope 2009“ už dostala jaksepatří „pod kůži“. Vybraným výrazům odpovídá vždy nějaké výstižné gesto. Evropský parlament tak symbolizuje přemýšlivá póza s ukazovákem přiloženým ke spánku, mládež zase paže jásavě zdvižené nad hlavu do rozevřeného „V“ a evropské volby se „řeknou“ gestem typickým pro hlasování. Když lidé uslyší název Lisabonská smlouva, podají si se sousedem ruce a slovo migrace je pokynem k tomu, aby si s ním vyměnili místo. To je pak v sále, kde naráz „migruje“ zhruba stovka mladých lidí, docela živo ...

Zábavná jazyková animace je ale vlastně jen předehrou toho podstatného, proč sem všichni přijeli. Po krátké pauze se odeberou do učeben, kde probíhají workshopy – semináře na různá evropská témata. Kdo chce, může se zapojit do

interaktivní simulační hry na Evropský parlament v rámci workshopu „Evropské volby“; koho zajímá historie, může se o ní něco dozvědět na semináři s názvem „Sudety očima pamětníka“; azylová politika, migrace a menšiny v Evropě jsou obsahem diskusního fóra „Pevnost Evropa“ a všemožná PRO a PROTI uvažovanému začlenění státu s bílým islámským půlměsícem a pětícípou hvězdou na rudé vlajce ke stávající unijní sedmadvacítce zazní na workshopu „Evropská unie a Turecko“. Workshopů je v nabídkovém listu čelákovického setkání rovný tucet, a tak si nejspíš každý vybere téma, které je mu obsahově nejbližší.

Jedno z nich zrovna probírá s desítkou zájemců na workshopu „Česko-německá spolupráce při zohlednění politiky vůči mládeži“ Anna Stvrtecky – ona dáma, která při jazykové animaci povstala, když lektorka pronesla: „... kandidátka do Evropského parlamentu“. Anna Stvrtecky (SPD) má dvojí občanství – české i německé; narodila se v Aši, třicet let žila v tehdejší Československu a od roku 1990 z rodinných důvodů žije a pracuje v Bavorsku. Workshop vede dvojjazýčně, přičemž přítomným přibližuje některé aspekty česko-německé spolupráce: V jakých oblastech

vlastně existuje? Jak vypadá? Co znamená pro mládežnickou politiku v obou zemích a na evropské úrovni? Do jaké míry jí brání jazyková bariéra a jak se v rámci euroregionu překonává? A jak je to vůbec se zájmem mladých lidí o „věci veřejné“ ...?

Do debaty se rodnou němčinou zapojuje Kathrin, načež padne otázka, jestli je politicky činná. Kathrin říká, že ano, i když není v žádné straně. Má za to, že hlavní problém spočívá v názorovém střetu dvou generací. První – starší – zažila „studenu válku“ a dívá se na celou řadu věcí jinak než mladá generace, k níž se Kathrin řadí. Rozdíly jsou přitom podle ní propastné; je těžké najít společnou řeč a ona osobně má problém se s tím vyrovnat. Může v těchto vztazích záležet na tom, odkud lidé pocházejí? Kathrin to nepokládá za stěžejní; zásadní potíž tkví podle ní hlavně v tom, že každá generace vidí problémy jinde. Mladého člověka zajímá mobilita, to jestli může cestovat, jaké hranice má, kde se může učit, kde může pracovat ...

Historické otázky jsou pro něj sice důležité, ale nestojí na prvním místě. Mezigenerační problém, i když trochu jinde, vidí i Michal z českého sdružení Mladých konzervativců. „Když se podívám na svého mladšího, patnáctiletého bratra, ten nemá vůbec ponětí o politice, o politické dění nemá zájem, zajímá ho úplně něco jiného,“ říká.

Téma workshopu je natolik obsáhlé a mnohvrstevnaté, že dvě hodiny k jeho probrání zdaleka nestačí. V závěrečném shrnutí lektorka konstatuje, že přes rozvoj česko-německých vztahů stále chybí potřebné struktury; podle ní by se tudíž měly hledat další „chodníčky“, jaké představuje například Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem. „Tohle setkání je i pro mě určitým podnětem k tomu, abych usilovala o ještě intenzivnější (česko-německé) vztahy, ještě intenzivnější spolupráci se stranami, s organizacemi, s institucemi a o ještě užší spolupráci v rámci euroregionu,“ loučí se Anna Stvrtecky s účastníky „svého“ workshopu a ti ji odmění potleskem.

Podobně probíhaly i další semináře. Účastníky 6. česko-německého setkání mládeže „generation. EUrope 2009“ navíc přijalo vedení pražského Goethe Institutu. Mladí lidé měli také možnost debatovat s kandidáty do EP a s odborníky na evropskou politiku.

Konkrétním výstupem celé akce, pořádané Tandemem ve spolupráci s Českou radou dětí a mládeže a konané pod patronací 1. náměstkyně ministra školství ČR Evy Bartňové a velvyslance SRN v ČR Helmuta Elfenkämpera, bylo přijetí „Čelákovického prohlášení“.

4. Trh možností – informační večer

Důležitou součástí 6. česko-německého setkání mládeže byl už první večer, kdy všechny zúčastněné organizace měly možnost se mladým účastníkům prezentovat ve čtrnácti stáncích, a tak upozornit na to, co na poli mládeže a Evropy dělají. Zastoupeny byly mj. organizace jako Mladí evropští federalisté, Německá sportovní mládež, ahoj.info, Junge Aktion der Ackermann-Gemeinde i Sudetoněmecká mládež a dále mladí zástupci Německého odborového svazu a mládežnických sekcí hlavních politických stran. ■

Záběry z Trhu možností

5. Být Evropanem pro mě znamená brát evropské normy za své

Jiří Majer

Tento článek vyšel původněv časopise Archa vydávaném ČRD, otištěn s laskavým svolením.

Mezi stovku mladých lidí, kteří se na třetí dubnový víkend vypravili do Čelákovic u Prahy, aby se tam aktivně zúčastnili 6. česko-německého setkání mládeže „generation.EUrope 2009“, patřila i čtyřicetiletá Teresa Gnaserová. Původem Rakušanka nyní žijící v německém Düsseldorfu (Severní Porýní-Vestfálsko) se k cestě do České republiky rozhodla díky informacím získaným v rámci projektu *Mládež v akci*.

Krátce před začátkem jednoho ze seminářů, které v čelákovickém konferenčním centru absolvovala, si udělala čas na zodpovězení několika otázek.

Pokládáš se za Evropanku?

Ano.

O co je opřen tento postoj? Je podle Tvého mínění Evropanem ten, kdo chodí k evropským volbám, anebo je za tím ještě něco jiného, něco víc – a pokud ano, tedy co?

Pro mě je Evropanem ten, kdo pochází z Evropy a platí pro něj nějaká evropská pravidla, která vnímá jako svoje.

Letos v červnu se budou konat volby do Evropského parlamentu, které by měly oslovit 35 milionů prvovoličů. Jak moc je podle Tvého mínění důležité, aby se právě tito mladí lidé dostavili do volebních místností a odevzdali tam své hlasy?

Já pokládám za velmi důležité, že ti mladí lidé jdou k volbám, protože se mohou vyjádřit a dát najevo svůj souhlas nebo nesouhlas nejen s Evropou a její podobou, ale obecně s tím, co se v daném období děje. Pokud někdo k volbám nepůjde, vlastně tím vyjadřuje, že je mu asi jedno, co se kolem něj, s jeho okolím děje – a to nejen v určitém regionu, ale v celoevropském měřítku vůbec.

Proč ses rozhodla zúčastnit se šestého česko-německého setkání mládeže „generation.EUrope 2009“?

Je to fajn. Přijela jsem proto, že jsem chtěla poznat novou zemi a nové lidi – a s nimi si povídat na politické téma i na témata s tím související.

Jaké jsou Tvé dojmy z čelákovického setkání?

Velmi se mi tady líbilo právě to, že jsem mohla mluvit s ostatními mladými lidmi o jejich názorech, jak politických, tak i jiných. To, co říkají politici, je totiž většinou trochu nadsazené a je to pořád dokola ... Tady jsem měla (ale) možnost slyšet právě autentické názory mladých lidí a případně si na diskutované záležitosti vytvořit i svůj vlastní obrázek.

Děkuji za rozhovor! ■

6. Zprávy z workshopů

Blok I: 10:30 – 12:30

- *Evropský parlament: Kathrin Lichtenbergová, David Neuwirth, Nguyen Linh*
- *Sudety očima pamětníka: Kateřina Jetelinová, Neele Wulffová, Josef Škrábek*
- *Energie a trvale udržitelné zdroje: Daniela Fousková, Zdislava Martinková, Alois Tost*
- *Česko-německá spolupráce a koncepce práce s mládeží: Anna Stvrtecky*

6.1 Kontinent pro všechny

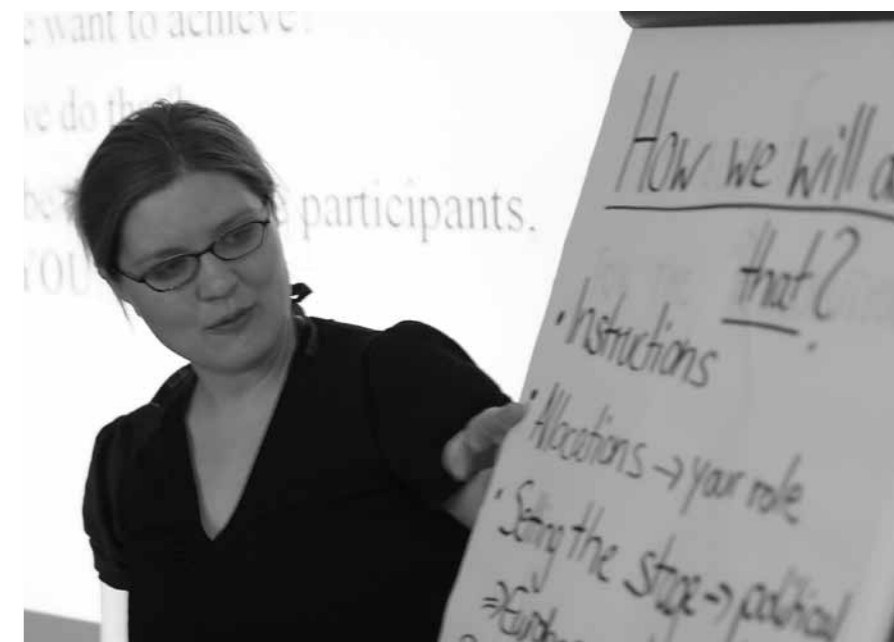
Simulační hra aneb mladí Evropané zkoušejí, jak to chodí v Evropském parlamentu

Michael Gottwald

Mluvit mladý europoslanec z X vážně umí. Vášnivě prezentuje své argumenty pro jadernou energii a obhájuje je rovněž i vůči všem ostatním poslancům. Uvnitř Evropské strany lidové se prosadil názor, že proti změně klimatu se musí bojovat a budování dalších jaderných elektráren se přitom zdá být tím nejlepším řešením. Zelení se na to dívají samozřejmě úplně jinak a už se rozpoutává prudká diskuze.

Tento mladý poslanec se ve skutečnosti jmenuje Jiří Píza a studuje na gymnáziu v Praze. Rétorické schopnosti získal tento šestnáctiletý student v debatním kroužku gymnázia. V minulosti si Jiří již zahrál simulační hry na OSN.

Společně s ním se na workshop o volbách do Evropského parlamentu dostavilo asi dvacet mladých účastníků. Hned po krátkém úvodu Kathrin Lichtenbergové se jde na věc z praktické stránky. Na základě losu se z účastníků stávají poslanci čtyř různých frakcí, konzervativní Evropské strany lidové, sociálních demokratů, liberální ALDE a Zelených. Následně dostává každá frakce přiděleno téma, kterým se má zabývat. V případě Evropské strany lidové je to právě zmíněná změna klimatu, což je pro konzervativce skutečnou výzvou, jak dodává vedoucí workshopu Kathrin. V navazující debatě v plénu ostrá diskuze neustává, na řadu se dostávají také ostatní témata, jimiž jsou migrace, nezaměstnanost a ekologie. Po dvouhodinové diskuzi samozřejmě problémy nejsou zdaleka vyřešeny, ale skupina mladých lidí si na vlastní kůži vyzkoušela, co s sebou demokracie v Evropě přináší.

6.2 Vytvořené dějiny

Angelika Laumerová

„Dějiny jsou výsledkem rekonstrukce v současnosti, dějiny jsou vytvářeny,“ tento názor zastávaný především renomovaným kulturologem Janem Assmannem s sebou přinesl od 90. let doslova vlnu vědeckých prací zaměřených na kulturu vzpomínání.

Kateřina Jetelinová a Neele Wulffová, moderátorky workshopu *Sudety očima pamětníka*, ukázaly, jak tento přístup funguje v praxi a pozvaly Josefa Škrábka 18. dubna k rozhovoru s účastníky česko-německého setkání mládeže. Škrábek je autorem knihy *Včerejší Strach – Die gestrige Angst*. Tímto dílem, v němž se pojí esejistika, vyprávění pamětníků, vědecké poznatky a osobní prožitky, podává Škrábek svůj obraz o historii Československa a Německa v letech 1938 až 1946.

Narodil se v roce 1928 jako syn německé matky a českého otce a na vlastní kůži prožil nacistickou okupaci Čech a Moravy, kruté zacházení s nuceně nasazenými, perzekuce Židů – v tomto ohledu se však Škrábek omezuje na pouhé konstatování – a nakonec i vyhnání sudetských Němců z Československa. Ještě než Škrábek začne vyprávět svou verzi česko-německé historie, sbírají účastníci klíčová data historie:

- Co se dělo v roce 1848?
- Vlivem revoluce nabrala národní hnutí, i to české, nový dech.
- 1918?
- Založení Československé republiky!
- 1935?
- Je založena Sudetoněmecká strana, která chce pod vedením Konráda Henleina a za Hitlerovy podpory dosáhnout připojení Sudet k Německé říši.
- 1938?
- Německá říše anektuje Sudety, evropské mocnosti se domnívají, že se tak zabrání válce.
- 1939?
- Likvidace zbytku ČSR, německá vojska vstupují na české území a vzniká protektorát Čechy a Morava.

Josef Škrábek začíná zeširoka popisem historických souvislostí, detailně líčí dějiny českého národního hnutí. Pozornost však věnuje také svým osobním zážitkům.

„Bylo normální mít německou matku a českého otce? Vedlo to ke konfliktům?“, ptá se jedna účastnice. A dostává se jí následující odpovědi: „Smíšená manželství se tu a tam objevovala.“ Škrábek také zmiňuje, jak nepříjemné mu bylo, když poprvé v německé škole musel číst nahlas. Německy totiž mluvil s přízvukem, což vzbuzovalo u německých spolužáků posměšky. Škrábek rovněž líčí příběhy o šikanování a předstíraných popravách páchaných na Němcích.

Tento pamětník a autor přichází s odvážnou a spornou tezí: „Hitler byl socialista a své příznivce získával socialistickými výroky.“ Škrábek nevidí hlavní politickou odpovědnost za nacismus u občanů: „Když existuje nějaký blázen, který zemi vede, tak za to ti ostatní nemohou.“

Účastníci workshopu tak měli možnost diskutovat s partnerem, který disponuje nepochybně velkými znalostmi, který však opomněl pozastavit se u křivd spáchaných Němci i Čechy, jakými byla deportace a vyhlazování Židů nebo vyvraždění (domnělých) partyzánů jako v případě Lidic. Posлуhači naslouchali jeho zrekonstruované verzi historie.

6.3 Energie a trvale udržitelné zdroje aneb světová politika na 220 voltů

Julia Joswigová

Jaké způsoby získávání energie má dnes Evropa k dispozici? Jaké vedlejší účinky jsou s nimi spojeny? Tyto a další otázky byly předmětem workshopu Energie a trvale udržitelné zdroje.

Nejprve se v tomto workshopu nedělo nic, protože nešel elektrický proud. To, co klidně mohlo být i efektním gagem na úvod přednášky, se rychle vyřešilo přepnutím spínače.

Kdo disponuje energií, může se rozvíjet, růst a posilovat svou pozici. A přesně o to každé zemi jde. Aby si Evropa nemusela nechat něco diktovat kvůli své energetické závislosti, potřebuje vlastní energetickou koncepci.

Čím se současná evropská energetická politika vyznačuje? Účastníci vyjmenovávají za pomoci Aloise Tosta tři nejdůležitější aspekty: zaprvé ekologie, zadruhé jistota dodávek a zatřetí hospodárnost. Prakticky to znamená, že mít neustále dost elektřiny je skvělé, aby si člověk mohl férovat vlasy, kdykoli se mu zachce. Pokud je však elektřina vyráběna neekologickými postupy, bude pohled z okna skýtající se při vysoušení vlasů stále smutnější ... Toto konstatování je zajisté trochu zjednodušující.

Aby si zúčastnění mohli udělat ucelenější představu o jednotlivých aspektech spojených s úžnými způsoby získávání energie, prezentovali referenti (Zdislava Martinková a Alois Tost) tabulku se zajímavými poznatky.

Řešením politicko-energetického problému by mohlo být využívání energií umožňujících nezávislost na zemích s monopolem na fosilní paliva. Další odpovědí na oteplování klimatu je výroba elektřiny, při níž nedochází k emisím skleníkových plynů. Výhodou z problému jsou alternativní zdroje energie. Větrná energie je jednak nezávislá na ruském plynu a pak také umožňuje

produkcii energie bez emisí CO₂! Vítr však bohužel nefouká vždy, kdy potřebujeme. Měli bychom tyto výpadky v dodávce větrné energie zaplnit fosilními zdroji?

Přehled výhod a nevýhod jednotlivých způsobů výroby elektrické energie

	uhlí	plyn	uran	vítr
disponibilita/ regulovatelnost	dobrá	velmi dobrá	střední	velmi špatná
politická moc	příjemná situace	velmi špatná situace	špatná situace	velmi dobrá situace
CO ₂	velmi špatná situace	špatná situace	dobrá situace	velmi dobrá situace
riziko havárie	příjemné	příjemné	!!!	příjemné
cenová výhodnost	střední	střední	velmi dobrá	velmi špatná

Nabízí se závěr, že se budeme muset rozhodnout mezi potenciální jadernou havárií a uhlím, resp. plynem (CO₂) ničícími životní prostředí. Je drahá větrná energie coby zástupce alternativních zdrojů do budoucna řešením evropských problémů s energií?

Posléze tipovali účastníci v kvízu, jak momentálně vypadá energetické zásobování v Evropě. Všechny přítomné velmi překvapilo, že zavedení zákona o podpoře obnovitelných zdrojů energie nevedlo k žádnému snížení emisí CO₂.

6.4 Česko-německá spolupráce a koncepce práce s mládeží

Monika Neugebauerová a Veronika Poloková
Přivítání a představení referentky Anny Stvrtecky
Anna Stvrtecky kandiduje do Evropského parlamentu poprvé, a to jako náhradní kandidátka za Kerstin Westphalovou. Náhradní kandidáti se dělí o termíny v předvolební kampani s hlavním kandidátem, a pokud ten po volbách post nepřijme, nastupuje na jejich místo náhradní kandidát.

Diskuze

Účastníci se ptali na česko-německou spolupráci středních, vyšších a vysokých škol, spolků a sdružení. V diskuzi se rovněž objevila otázka, jaké možnosti mají Češi v Německu a Němci v Česku absolvovat praxi u nějaké politické instituce.

- *Příkladů takovéto spolupráce je celá řada. Praxe nabízí např. Rada Evropy nebo Evropský parlament. Vypsána místa pro praxi je možné najít také přímo na webových stránkách Spolkového sněmu. Jiné nabídky praxe přicházejí také z oblastí mimo politiku, např. od firem.*
- *Velmi angažovaní mladí lidé mají možnost absolvovat praxi v Bruselu.*

V diskuzi někdo vyjádřil názor, že studenti vysokých škol mají s ohledem na stáže možnosti dost. Možná by větší pozornost mohla být věnována žákům středních škol a hledat nové možnosti právě pro ně.

Diskutovalo se o politice a objevil se i názor, že určité pohledy jsou podmíněny generační příslušností. Mladí lidé, kteří se zajímají o politiku, např. chápou jednotlivými termíny a pojmy něco naprosto jiného než starší generace.

Na závěr paní Stvrtecky ještě zdůraznila, jak důležité je, aby zejména mladí lidé šli k eurovolbám, a vyjádřili tak svůj názor a spoluutvářeli politiku v Evropě. ■

7. Zprávy z workshopů

Blok II: 14:00 – 16:00

- *Mládež a Evropa: Kathrin Lichtenbergová, David Neuwirth*
- *Pevnost Evropa: Adam Slabý, Tom Zapletal*
- *Budoucnost Evropy po ratifikaci Lisabonské smlouvy: Pavla Navrátilová, Dominik Moškvan*
- *Srovnání voleb a předvolebních kampaní v Česku a Německu: Michal Klusák, Frederik Kurz*

7.1 O cestování a seskoku padákem v Chorvatsku, ve workshopu Mládež v Evropě navrhovali účastníci kreativní projekty

Michael Gottwald

Sportovní evropské setkání mládeže v Chorvatsku na pobřeží Jadrana včetně seskoku padákem v místě konání. Nebo dvouměsíční poznávací cesta mladých napříč Evropou. S takovými nápady přicházeli účastníci ve workshopu Mládež

iniciativy neziskových a nevládních organizací, tak také neformální skupiny dětí a mládeže. Jeho cílem je prostřednictvím společně získaných zkušeností posílit zejména sociální soudržnost v Evropské unii. V tomto ohledu organizátorům nejsou kladeny (téměř) žádné meze.

7.2 Pevnost Evropa

Sara Frommová

Byl to tak trochu jiný workshop. Původní referent Adam Slabý se bohužel nemohl dostavit, a tak workshop Pevnost Evropa proběhl improvizovaně. Byl však i tak velmi zajímavý. Improvizace byla natolik dokonalá, že si účastnice, která se připojila o trochu později, až do konce ani nevšimla, že program byl vymyšlený spontánně.

Díky improvizaci se účastníkům při workshopu dostalo hodně prostoru pro vlastní nápady, mohli spolurozhodovat o jeho průběhu a stěžejním

v Evropě. Účastníci byli rozděleni do menších skupinek a dostali za úkol naplánovat a popsat akci pro mládež sblížující národy, a to vše nejprve bez ohledu na finanční rámec.

Vedoucí workshopu Kathrin Lichtenbergová v návaznosti vysvětlila, že to může fungovat i zcela konkrétně. Existují totiž nejrůznější programy Evropské unie jako např. Mládež v akci, prostřednictvím nichž lze na takovéto akce získat finanční prostředky. Tento program podporuje jak

zaměření. Volba padla na témata extremismus a xenofobie. Účastníci vypracovali mnoho metod, pomocí nichž by bylo možné postupovat proti těmto fenoménům, a probírali především také to, co by se mělo změnit v politice.

Diskuze byla intenzivní a otevřená. Sečteno a podtrženo zastávali účastníci velmi podobné postoje, na konci pak společně s vedoucí workshopu formulovali své hlavní teze do čelákovického prohlášení.

7.3 Budoucnost Evropské unie: Výzvy k ratifikaci Lisabonské smlouvy

Jana Bělohávková

Po úvodním vzájemném seznámení se účastníci workshopu pod vedením Pavly a Dominika vrhli rovnou na brainstorming. Otázka zněla: Co si představíte, když se řekne Lisabonská smlouva (LS)?

O nápady nebylo nouze. Hesla jako „změna hlasovacích procesů“, „hlava Evropské unie“, „nové poměry hlasů“, „Klaus a skepse“ brzy zaplnila papír. Pavla rozdělila body na fakta a názory. Dále se pracovalo hlavně s fakty, a to v rámci powerpointové prezentace o LS.

Prezentace se věnovala shrnutí hlavních kapitol LS a tematizování hlavních změn, které jsou v LS zakotvené a bodů, které jsou nejčastěji kritizovány. Stručně jsme se dotkli lidských práv, pravidel demokracie, vnitřních záležitostí a institucionálních změn.

Po prezentaci se účastníci rozdělili do skupinek, vybrali si jedno z témat (islamizace, životní prostředí, finanční krize, rozšiřování Evropské unie, lidská práva a diverzita) a dostali za úkol ho na základě otázek a připravených podkladů zpracovat. Při zpracovávání byl důraz kladen na změnu situace po ratifikaci LS.

Krátké shrnutí prezentací:

Životní prostředí V programu, který EU vytvořila pro léta 2002 – 2012, se objevují čtyři hlavní body: Změna klimatu, přírodní diverzita a biodiverzita, životní prostředí a zdraví, zdroje a odpad. Podle zprávy, vytvořené u příležitosti uplynutí půlky programu, se ani v jednom z těchto bodů nepodařilo udělat výrazné pokroky. O životním prostředí se LS přímo nezmiňuje. Pomoci by mohla nově zřízená pozice hlavního představitele EU, díky níž by mohlo být vyjednávání mezinárodních smluv jako např. Kjótského protokolu a dodržování závazků na celosvětové úrovni efektivnější.

Rozšiřování EU Kandidáty pro přijetí jsou Chorvatsko, Turecko a Makedonie. Existují náznaky, podle nichž se dá usuzovat, že by Chorvatsko mohlo být přijato jako první a následně dojde k zpomalení celého přijímacího procesu. Byl zmíněn problém, že země EU uplatňují práva veto i ohledně přijetí (např. Řecko – Makedonie).

LS by mohla celý rozhodovací proces ulehčit a zpřehlednit.

Lidská práva ECHR – European Convention on Human Rights – je v platnosti již od roku 1950. Existuje možnost se v otázkách práva obrátit na Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku.

Ze svých kompetencí ale EU lidská práva negarantuje.

Lidská práva, která by byla garantována EU, jsou poprvé závazně sepsána právě v LS, v platnost ale vstoupí teprve po ratifikaci.

Finanční krize Evropská komise navrhla „European economic recovery plan“ (Evropský plán hospodářské obnovy) se dvěma základními pilíři – stimulací kupní síly a posílením konkurenceschopnosti Evropy. Tento plán by měl být financován 200 biliony eur.

Protože LS vznikla ještě před finanční krizí, nemá LS a finanční krize žádnou spojitost a není nabízeno ani žádné řešení. Pokud by byla LS ratifikována, může nastolit možnost rychlejšího rozhodování a více propojené finanční politiky.

7.4 Předvolební kampaň v pohraničí v Česku a v Německu

Felix Schreck

Tento workshop se věnoval dvěma velmi rozdílným aspektům politiky v Česku a Německu. První část byla zaměřena na předvolební boj a analýzu výsledků voleb v Chebu a dále na problémy, které s sebou v tomto západočeském příhraničním regionu přineslo spojení dvou odlišných regionů do jednoho volebního obvodu. V druhé části workshopu analyzovali účastníci volební programy pěti největších německých politických stran z různých perspektiv s důrazem na evropský a globální aspekt. Jak naznačuje už tento krátký úvod, bylo propojení obou tematických komplexů obtížné, což komplikovalo i srovnání situace v Česku a Německu.

Volební obvod Cheb zasahuje do dvou krajů, na straně jedné do něj patří oblasti ležící v Karlovarském kraji a na straně druhé Tachov, který už je součástí Plzeňského kraje. Po stručné prezentaci všech kandidátů a jejich stranické příslušnosti následovala krátká informace o výsledcích prvního kola voleb. Miroslav Nenutil pocházející z Tachovska, kde je dobře známou tvář, obdržel 26,6 procent hlasů a Ivo Mlátilík z Františkových Lázní 22,3 procent hlasů. Jelikož je pro vítězství ve volbách zapotřebí 50 procent

hlasů, muselo mezi těmito oběma kandidáty rozhodnout druhé kolo. V něm se pak díky 67,3 procentům hlasů podařilo rozhodnout volby ve svůj prospěch Nenutilovi. Oba kandidáti stáli před úkolem oslovit i voliče z neznámého kraje a každý se rozhodl pro jinou strategii a využíval jiné možnosti. První referát se věnoval oběma těmto kampaním.

Do druhého tematického komplexu jsme přešli, aniž bychom dostali možnost diskutovat o tom, co jsme se dozvěděli. V jeho rámci jsme se zabývali pěti největšími německými stranami (CDU/CSU, SPD, FDP, Spojenectví 90/Zelení, Levice) i s ohledem na evropskou úroveň a jejich zařazení do politického spektra. Z volebních programů zjišťovali účastníci ve dvou až tříčlenných skupinkách, jaké představy tyto strany mají a jaké cíle sledují v souvislosti s dvěma stěženy oblastmi – vzděláním a politikou zaměstnanosti. Po čase vymezeném na vypracování tohoto úkolu pak jednotlivé skupiny představily výsledky, k nimž se dopracovaly, ostatním účastníkům. Workshop byl limitován časem, a tak skončil po zmíněné prezentaci výsledků, aniž by pak v návaznosti proběhla diskuze. ■

8. Zprávy z workshopů

Blok III: 16:30 – 18:30

- *Migrace: Barbara Heřová, Jürgen Gradl, Linh Nguyen, Felix Wohlgemut*
- *Evropská unie a Turecko: Claire Hélène Frileuxová, Lad'ka Juříčková, Tom Zapletal*
- *www.ahoj.info – česko-německý portál pro mládež: Lucie Piksová, Veronika Poloková*
- *Lisabonská smlouva: Milan Horáček*

8.1 Migrace

Imigrace do Evropy: společná otázka nebo věc jednotlivých zemí? Srovnání situace v Česku a Německu

Julia Joswigová

Co se skrývá za pojmem migrace, proč se přistěhovávají lidé do Evropy? Existuje v současné době migrace?

V tomto workshopu se nabízela skvělá možnost získat od velmi fundovaných referentů informace z první ruky. Za německou stranu zde byla Barbara Heřová zastupující Spolkový úřad pro otázky migrace a uprchlíky a českou stranu reprezentoval Linh Nguyen.

Referenti prezentovali situaci v Česku a Německu a hned vzápětí se rozpoutala prudká diskuze, s jejímž tempem tlumočnice nestíhala držet krok. Všechny ohromil údaj tři procenta, který vyjadřuje podíl úspěšných uchazečů o azyl v Německu. V Česku je situace v mnoha oblastech souvisejících s migrací odlišná. Povolení k pobytu zde získá pouze jeden člověk ze sta. Otázky položené v tomto kontextu se týkaly neúspěšných žádostí: Mohou se tito lidé ucházet o azyl v jiných členských státech EU? – Nemohou, neboť existuje centrální databáze. Je získání možnosti zůstat v nějaké zemi v různých státech srovnatelně obtížné? Odpověď zní opět ne, ale objektivní posouzení není možné, protože úředníci vždy rozhodují případ od případu. Pro lepší představu toho, jaké situace vypadá z pohledu legislativy, dostali účastníci v návaznosti za úkol samostatně se zamyslet nad tím, jak by měla odpovídající azylová politika vypadat.

Někteří požadovali silnější integraci, zejména s ohledem na děti a mládež a na jejich ochranu

před vyhoštěním. Celkově velmi informativní workshop s celou řadou podnětů k zamyšlení.

8.2 EU a Turecko

Sara Frommová

Téma Turecko a jeho žádost o přijetí do EU je v médiích přetřásáno již dlouho. V dohledné době se tento stav evidentně nezmění. Účastníky workshopu EU a Turecko k účasti na něm vedly velmi odlišné pohnutky. Někteří se v této problematice již trochu orientovali, uvědomovali si problémy i šance spojené s eventuálním vstupem Turecka do Evropské unie. Jiní zase zmiňovali, že v Německu žije mnoho lidí tureckého původu, a právě proto je toto téma pro Němce důležité.

Po krátkém úvodním představení referent nejprve stručně popsal dějiny Turecka, aby účastníky informoval o historických souvislostech. Pak se workshop věnoval osvětlení současné situace a v návaznosti na to se účastníci rozdělili do dvou

stejně velkých skupin. Jedna skupina dostala za úkol sepsat argumenty pro vstup Turecka do EU, zatímco druhá se zabývala argumenty proti vstupu. Mladí lidé si velmi rychle uvědomili, že tento úkol není zdaleka tak jednoduchý. Každý má přirozeně nějaký názor, a ten se v mnoha případech odlišoval od názoru, který měla zastávat jejich skupina. Po živé diskusi účastníci prezentovali oba vypracované seznamy argumentů a poté o nich všichni společně ještě jednou horlivě diskutovali.

Ještě než ve stejnojmenném workshopu došlo na prezentaci tohoto internetového projektu, položily obě jeho vedoucí Lucie Piksová a Veronika Poloková otázku, jaké kontakty se mladým lidem z různých zemí nabízejí. Účastníci zmínili nejprve výměny žáků a studentů, dále mezinárodní setkání mládeže, jazykové pobyty, dovolenou a práci v jiné zemi. Uvedli i Evropskou dobrovolnou službu, která mladému dospívajícímu člověku dává příležitost pracovat až po dobu jednoho roku v zařízení hostitelské země. Organizační záležitosti přitom zařizuje vysílající organizace v zemi dobrovolníka a přijímající organizace v hostitelské zemi. Tento program financuje Evropské unie. V oblasti vzdělání funguje spolupráce mezi celou řadou subjektů. Prostřednictvím programů jako Erasmus, Sokrates nebo Leonardo jsou podporovány výměny vysokoškolských studentů a projekty v oblasti učňovského vzdělávání. Živá spolupráce se rozvinula například mezi pražskou a řezenskou univerzitou a studenti na obou stranách mají možnost absolvovat část studia na partnerské univerzitě v zahraničí.

Po prezentaci webových stránek dostali účastníci kreativní úkol. Měli vyjádřit svůj názor na téma výměny pomocí článků, obrázků a fotografií.

Všichni byli zajedno v tom, že vstup Turecka by Evropskou unií enormně kulturně obohatil a zároveň by umožnil vyvíjet větší vliv na politické úrovni. Zároveň je třeba si uvědomit, že v Turecku lidská práva nejsou ještě zcela respektována.

Na konci celá skupina společně formulovala tezi, že bychom měli být otevření vůči zemím, které jsou ochotné přizpůsobit se hodnotám zastávaným Evropskou unií, a neměli bychom odmítat jejich žádost o přijetí do Evropské unie pouze kvůli předsudkům.

8.3 Ahoj.info – webová stránka jde do světa

Michael Gottwald

Odkud asi pochází český pozdrav ahoj? Není známo, zda ho s sebou nepřivezli krajané, kteří si na chléb vydělávali v cizích přístavech. Jedna věc však jistá je, a to že v podobě www.ahoj.info dal Tandem české a německé mládeži možnost navazovat kontakt po internetu.

Na dvojjazyčném internetovém portálu pro mládež ahoj.info jsou k dispozici informace o cestování, dobrovolné službě, brigádách, možnostech vzdělávání i studiu cizího jazyka. Navíc umožňuje tato platforma mladým lidem z Česka a Německa navázat kontakt.

8.4 „Nahlížíte na Lisabonskou smlouvu kriticky?“ – „Kriticky pozitivně!“

Kathrin Freierová a Birgit Giemzaová

Pětadvacet českých a německých účastníků setkání mládeže s napětím očekávalo příchod vedoucího workshopu Milana Horáčka, aby se z první ruky dozvěděli něco o zákulisních informacích k Lisabonské smlouvě, kladli otázky a diskutovali. Milan Horáček je členem Evropského parlamentu za Zelené od roku 2004.

Brožura *Exil a Zelení '68–'08*, kterou na začátku rozdál, fotograficky dokumentuje jeho pestrý politický a společenský život. Je v ní

vidět mladý Milan Horáček v 70. letech při protestech na Frankfurtském knižním veletrhu před nakladatelstvími ČSSR a NDR, v ruce s exilovým časopisem *Listy*, na tiskových konferencích, akcích solidarity, na demonstracích, při pouličních blokáдах a ve stranickopolitických funkcích. Poznáváme ho v okruhu stranických přátel, s Rudim Dutschkem, Heinrichem Böllem, Josephem Beuysem, v letadle s Hansem Dietrichem Genscherem na cestě k česko-německým hranicím v roce 1989, Václavem Havlem, Mariánem Čalfou, dalajlamou a mnoha dalšími. To na přítomné dělá hned v úvodu velký dojem a vzbuzuje u nich zájem poznat tohoto mimořádného muže trochu blíže.

A ještě něco pan Horáček všem zúčastněným přinesl: svého malého maskota Milana – semínka biomrkvě. Jako zastupující člen Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova Evropského parlamentu se zasazuje za ekologické zemědělství a propaguje ho tímto svérázným způsobem. Semínka biomrkvě i brožurka se pak dostávají stranou pozornosti. Ta je teď zaměřena výlučně na předmět workshopu, Lisabonskou smlouvu, která leží před referentem na stole. Jeden exemplář v češtině a jeden v němčině, velké štosy papírů, noblesně svázané do černobílých knižních obalů, převázané černou stužkou. Na konci workshopu oba tyto exempláře Horáček předává ředitelům Tandemu Plzeň a Tandemu Řezno.

Milan Horáček v úvodu připomíná informace o důležitých smlouvách Evropské unie a věnuje

se změnám, k nimž by po ratifikaci Lisabonské smlouvy došlo. Patří sem rozšíření zákonodárné moci Evropského parlamentu, prodloužení funkčního období předsedy Evropské rady ze současného půl na dva a půl roku z důvodu zajištění větší kontinuity, rozšíření většinových rozhodnutí v Radě EU a zavedení dvojí většiny v procesu rozhodování, které by mělo zamezit blokování ze strany jednotlivých států. Horáček zmiňuje vznik postu „ministra zahraničí EU“, zmenšení komise, vytvoření katalogu kompetencí s jasně vymezenými pravomocemi, zavedení celoevropského referenda a stabilizaci Unie ztížením přístupových rozhovorů.

Přijetí Lisabonské smlouvy by s sebou přineslo posílení pozice Evropského parlamentu. Po informativní první části následuje diskuze s účastníky. Otázkou je celá řada. Katharina by se ráda dozvěděla, zda pan Horáček na Lisabonskou smlouvu nahlíží pozitivně. Horáčková spontánní odpověď zní: „Kriticky pozitivně!“ Ani Lisabonská smlouva není to pravé ořechové, je to kompromis. Přál by si, aby sociální práva, ekologie a lidská práva získala více na váze. Diváme-li se na vývoj posledních desetiletí, mohli bychom konstatovat, že neviditelná ruka trhu není s to regulovat všechno.

Ať už je to například oblast medicíny nebo klimatu. Lisabonská smlouva by mohla mít rozumnější podobu, ale s ohledem na prohlubování evropské integrace znamená tato smlouva zlepšení. Kalleova otázka se týká nízké volební účasti ve volbách do Evropského parlamentu: „Jak může mít parlament stále ještě legitimitu, pokud o něj lidé nemají zájem?“ Horáček opětuje, že s podobně nízkou účastí ve volbách se setkáváme na všech úrovních, na komunální, spolkové a na evropské. Důvodem je prý, že parlament ve Štrasburku a komise v Bruselu jsou od sebe na hony vzdálené a i kdyby každý občan jednou za život navštívil Štrasburk a Brusel, volební účast by to nezvýšilo. A zvýšit se jí nepodaří zřejmě ani v dalších letech. Po diskuzi o dalších otázkách jako například vztazích EU a Ruska nebo o jaderné energii byl vyčerpán čas vyměřený na tento workshop. Diskuze však neskončila. Milan Horáček účastníkům ochotně nabídl svou účast na recepci v pražském Goethově institutu a pokračování v rozhovorech. Děkujeme Milanu Horáčkově za podnětný workshop a zájem o 6. česko-německé setkání mládeže. ■

9. Evropa je to, co z ní uděláte! Panelová diskuze

Lucie Piksová

Diskutující: Stefan Rappenglück (*Centrum politického výzkumu, CAP*), Anna Stvrtecký (*kandidátka za německou sociální demokracii do EP*), Libor Rouček (*ČSSD, poslanec EP*), Neele Wulffová (*Mladé evropské federalisty, JEF*), David Neuwirth (*JEF*)

Moderátor: Thomas Rudner (*Tandem Řezno*)

Evropská unie prožívá velké změny. V roce 2004 do ní vstoupilo Česko, v roce 2007 bylo přijato také Bulharsko a Rumunsko. Kandidují Chorvatsko, Makedonie a Turecko.

Jak bude vypadat Evropa v roce 2040? Odpověď na tuto otázku chtěl od diskutujících slyšet moderátor v úvodu déle než hodinu a půl trvající diskuze. Otázka nebyla náhodná. V roce 2040 budou mít mladí účastníci tohoto setkání mládeže částečně sami děti, které v této době budou pomalu na prahu dospělosti.

Libor Rouček se například domnívá, že budoucnost ovlivní faktory jako globalizace. Navíc zdůrazňuje nezbytnost hlubší integrace, která by si vyžádala další smlouvy uvnitř EU. Stefan Rappenglück naproti tomu v úvodním příspěvku podtrhuje, že musí být zajištěn mír a sociální Evropa. Právě dnešním mladým lidem je zapotřebí objasnit přidanou hodnotu spojené Evropy, protože právě oni jsou těmi, kdo bude rozhodovat zítra. Možné problémy spatřuje zejména v nezaměstnanosti na straně jedné a vysokých profesních požadavcích na straně druhé. Za 31 let, uvidíme, do jaké se jasnovidecké schopnosti diskutujících naplnily ...

Dále přišla na řadu otázka vlivu mladých lidí v EU. Všichni souhlasili, že mezi požadovaným a skutečným vlivem je velká propast. Právě politika zaměřená na mládež by měla být v EU brána konečně vážněji. Většina mladých lidí ve všech členských zemích EU sice spatřuje v členství v EU výhodu, ale „EU se pro ně stala samozřejmostí, kterou není,“ podotýká Rouček. To bychom si měli neustále připomínat a měli bychom se aktivně angažovat ve prospěch Evropy, ať už v rámci nějaké politické mládežnické organizace, nebo organizace, která se Evropou zabývá.

Neele Wulffová vidí možnost, jak nadchnout mladé pro Evropu v programech přeshraniční mobility a programech na podporu výuky cizích jazyků. Z publika zaznívá kritická poznámka, že pro studenty vysokých škol a premianty středních škol se nabízí celá řada programů, ale že by bylo zapotřebí udělat více pro tu mládež, která není tolik informována. Také diskutujícím není tento problém neznámý. Občané sice mají povinnost se sami informovat, ale musejí mít k dispozici srozumitelné informace.

V roce 2004 přišla k eurovolbám v celoevropském měřítku pouze jedna třetina oprávněných voličů ve věku 18 až 24 let. Na závěr pokládá moderátor diskutujícím otázku, jak motivovat mládež, aby v nadcházejících volbách využila svého práva volit. Neele Wulffová a David Neuwirth popisují řadu možností na osobní úrovni.

Být sám aktivní a přesvědčovat v okruhu svých přátel a známých. Konec konců účasti ve volbách můžeme sami spolurozhodovat o tom, v jaké Evropě chceme žít. ■

Jak bude Evropa vypadat v roce 2040?

10. „My všichni jsme generace mladých, kteří žijí v Evropě“ Závěr setkání mládeže generation.EUrope 2009

Michael Gottwald

Neele Wulfová je Evropankou skrz naskrz. Studentka historie z města Freiburg se angažuje už celé roky v rámci Mladých evropských federalistů (JEF). Oceňuje spoustu mezinárodních kontaktů, které může prostřednictvím této organizace navázat. V mnoha místních skupinách se členové JEF pokoušejí probudit nadšení mladých pro Evropu. Tak se Neele dostává k závěru: „My všichni jsme generace mladých lidí, kteří žijí v Evropě.“ Tytéž cíle sleduje mladý Čech David Neuwirth. Aktivně působí také v JEF a vyjadřuje své potěšení z toho, že evropská integrace postupuje, chce pomáhat odbourávat předsudky.

Ve stejné pozici jako tito dva zde byla celá řada mladých lidí za nejrůznější organizace z Česka a Německa, projekty pro mládež nebo projekty, jejichž cílem je setkávání lidí z obou zemí. V případě některých účastníků roli hnací síly sehrála jejich vlastní minulost. Juliina matka je sudetská Němka, a proto se Julie touto tématikou

zabývala již odmalička. Je členkou katolické organizace mládeže Junge Aktion, která pořádá české a německé mládeže. Organizační tým setkání podporovala mj. Birgit Giemzaová. Tato studentka z Řezna sama absolvovala Evropskou dobrovolnou službu v Praze. Vrátila se s veskrze pozitivními zkušenostmi. Nyní obdivuje všechny, kterým se podaří integrovat do jiné kultury. Z vyjádření Jany Bělohlávkové z ČRDMD bylo patrné, že zejména mladí na venkově si stěžují na chybějící volnočasové možnosti. Když jde o Evropu, mnoho jich vypne, protože Brusel je příliš vzdálený, nevidí příliš možností něco ovlivnit. Při tom všem je však jedna věc patrná: všude v Evropě mají mladí podobné starosti, ale také společnou naději v budoucnost. ■

11. Čelákovické prohlášení

Ve dnech 17. až 19. dubna 2009 se v Čelákovicích sešlo na 100 mladých lidí z Česka a Německa na 6. česko-německém setkání mládeže „generation.EUrope 2009“, aby spolu diskutovali o politických tématech týkajících se Evropské unie a tom, jaký postoj k nim zastává mladá generace. Na závěr setkání bylo přijato následující prohlášení:

• • •

„My, účastnice a účastníci 6. česko-německého setkání mládeže „generation.EUrope 2009“, jsme se sešli, abychom si prodiskutovali názory týkající se naší budoucnosti ve sjednocené Evropě. V průběhu našeho setkání jsme nezapomínali na proměnlivé fáze našich společných vztahů a jsme si stále vědomi toho, že neseme zodpovědnost za svobodu a mír budoucích generací žijících na evropském kontinentu.

Jsme si vědomi a želíme oběti ideologie nacistického režimu a jeho důsledků. Stejně tak jsme si vědomi hodnoty svobody, která byla mnohým Čechům a Němcům po dlouhou dobu upírána. Jsme rádi, že Češi a Němci, a to především mladí lidé, mohou dnes otevřeně hovořit o budoucnosti ve sjednocené Evropě. Mezi zásadní události, které přispěly ke sjednocení, patří pád Berlínské zdi, sametová revoluce v Československu a pád železné opony. Už skoro dvacet let mohou lidé překračovat hranice bývalého bipolárního světa, setkávat se a vyměňovat si názory ve zcela rovnoprávném postavení.

Rok 2009 je důkazem toho, že vstup České republiky do EU v roce 2004 představuje velký úspěch. Česká republika se stala předsednickým státem Evropské rady ve velmi složité době. Pět let po vstupu do EU zmizely mezistátní hranice a mladí lidé se mohou pohybovat mezi různými státy, aniž by byli na hranicích kontrolováni.

Usilujeme o spolehlivé a prohlubující se vztahy mezi Českem a Německem, které by měly přispívat k posílení důvěry a porozumění, podpoře zodpovědného dialogu a společnému rozvoji.

Politickou, kulturní, náboženskou a etnickou rozmanitost vnímáme jako příspěvek k aktivnímu pluralizmu našich společností a považujeme za naši povinnost ji jako takovou chránit.

Jsme pro aktivní rozvíjení bilaterálních vztahů jak v oblasti mládeže, tak ve všech dalších oblastech politiky.

My, mladí lidé z Česka a Německa, žádáme také od EU, aby i nadále zohledňovala zájmy mladé generace a aby se zasazovala se o prosazování důležitých cílů v Evropě, Česku a Německu.

My, účastníci 6. česko-německého setkání mládeže „generation.EUrope 2009“, požadujeme po politických, politických a odpovědných institucích:

- rozšíření možností participace mládeže a mladých dospělých v Evropě a informovanosti o ní,
- více iniciativ institucí formálního a neformálního vzdělávání, které by umožnily probudit a zvýšit zájem o evropská témata i otázky sousedství,
- předložit, rozšířit a zveřejnit vhodné nabídky pro mládež v Evropě, které umožní ještě intenzivnější přeshraniční vzdělávání a mobilitu než dosud,
- zachovat i za současné hospodářské krize šance mladých lidí na vzdělání a práci,

- vytvořit a zavést programy proti nezaměstnanosti mladé generace,
- ukázat možnosti, jak mohou mladí lidé ovlivňovat svou budoucnost,
- nakládat s přírodními zdroji zodpovědně vůči dalším generacím,
- přenést zodpovědnost i na mladší,
- podpořit vzdělávací procesy sloužící zprostředkování hodnot a jít aktivně příkladem při uplatňování demokratických pravidel,
- silnější zapojení zájmů mladých lidí ve všech oblastech politiky EU,
- integraci a ochranu menšin a okrajových skupin,
- rozvíjet přeshraniční programy, a tak mimo jiné aktivně bojovat proti předsudkům,
- intenzivnější podporu bilaterální spolupráce v rámci mezinárodních (např. česko-německých) výměn dětí a mládeže.

K tomu je zapotřebí posílit instituce a organizace, které by jak na bilaterální, tak na evropské úrovni tyto cíle podpořily.

Vyzýváme mladé lidi v Česku a Německu, aby převzali svou zodpovědnost a zúčastnili se 5. a 6. června (v Německu 7. června) 2009 voleb do Evropského parlamentu. Jedině, když podpoříme kandidáty, kteří dokáží zastupovat naše zájmy, máme záruku, že formulovaných cílů bude dosaženo.“

V Čelákovících, dne 19. dubna 2009

Evropa je naší společnou minulostí, současností a budoucností!

12. Reakce na Čelákovické prohlášení

Eva Bartoňová, 1. náměstkyně ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR

„... S potěšením hodnotím, že se účastnice a účastníci setkání zabývali uvedenými tématy. Po přečtení prohlášení zároveň uvádím, že závěry budou pro mne inspirativní i pro další práci. Co mi v prohlášení mírně chybí, jsou úkoly a odpovědnosti pro mladé lidi. Předpokládám, že toto bude součástí dalších společných setkání ...“

Markus Ferber, poslanec EP

„... Podněty a nápady, které mladí lidé společně připravili a sepsali, velmi rád vhodným způsobem zohledním při své politické práci ...“

Dr. Ingo Friedrich, poslanec EP

„... Společné evropské identity lze dosáhnout pouze prostřednictvím společných zkušeností, prožitků a přátelství. Uspořádáním tohoto setkání mládeže podstatným způsobem svou lidskou sounáležitostí přispíváte k překonání jazykových a prostorových bariér.

Přeji vám ještě mnoho dalších úspěšných setkání mládeže, která dají vzniknout přátelstvím na celé generace a umožní Evropě, aby srostla zase o kousek víc ...“

Libor Rouček, poslanec EP

„... Jak jsem již slíbil na samotném setkání [...], závěry tohoto setkání beru na vědomí a jeho cíle se budu snažit naplňovat v Evropském parlamentu ...“

Thomas Dechant, poslanec bavorského zemského sněmu

„... Čelákovické prohlášení je naprosto perfektně načasováno na nastávající eurovolby. Je mimořádně důležité probudit právě teď v mladých lidech zájem o politická témata a přivzvat je ke spolupráci. Protože děti a dospívající mládež jsou budoucností Evropy ...“

Martin Dulig, poslanec saského zemského sněmu

„... Katalog požadavků přijatý na 6. česko-německém setkání mládeže podtrhuje důležitou roli, kterou jsou mladí v Evropě ochotni převzít. Mládež ochotnou brát na sebe zodpovědnost v demokratické Evropě budeme na její cestě podporovat ...“

Inge Auresová, poslankyně bavorského zemského sněmu

„... Teze formulované ve společném prohlášení všech účastníků 6. česko-německého setkání mládeže v Čelákovících působivě dokládají, v jaké míře si mladí a aktivní lidé uvědomují velký význam Evropy srůstající v míru a prosperitě i zvěřstva 2. světové války a z nich plynoucí zatížení česko-německých vztahů, které jsou stále ještě těžkým břemenem ...“

Eike Hallitzky, poslanec bavorského zemského sněmu

„... [Čelákovické prohlášení] plně podporuji a mám radost z toho, že se mladí aktivně zamýšlejí nad svou budoucností ve společné Evropě ...“